

IBBY NOVICE

PRIZNANJA SLOVENSKE SEKCIJE IBBY

Priznanja Slovenske sekcije IBBY se podeljujejo **promotorjem mladinske književnosti in promotorjem branja**, ki delajo neposredno v praksi z mladinsko književnostjo in z mladimi bralci ter pri tem dosegajo izjemne uspehe, pomembne ne le v ožjem okolju, ampak prispevajo tudi h kakovostnemu dvigu

te prakse v širšem slovenskem prostoru. Priznanje ali nagrado Slovenske sekcije IBBY lahko dobijo posamezniki, projektne skupine, organizacije ali društva. Članstvo v Slovenski sekciji IBBY ni pogoj za kandidaturu, toda kandidate za priznanja lahko predlagajo le člani sekcije, kolektivni ali individualni.

PRIZNANJA 2010

Na prvi razpis za priznanja Slovenske sekcije IBBY za promocijo branja se je odzvalo osem predlagateljev, ki so poslali osem predlogov. Nagrada in priznanja so bila prejemnikom podeljena na skupni prireditvi Slovenske sekcije IBBY, Društva Bralna značka Slovenije-ZPMS ter revije *Otrok in knjiga* v petek, 3. decembra 2010, na Slovenskem knjižnem sejmu, na odprtem odru Društva slovenskih pisateljev.

Nagrado je prejel:

Jože Zupan

Jože Zupan je kot dolgoletni ravnatelj na OŠ dr. Pavla Lunačka v Šentrupertu na Dolenjskem med drugim ustvaril dve stalni razstavi oz. zbirki: *Izvirne ilustracije mladinskih del*, za katero je 60

avtorjev darovalo preko 350 izvirnikov, in *Slovenske slikanice za otroke sveta*, ki obsega pribl. 350 slikanic v 22 različnih tujih jezikih.

Od leta 1972 je v odboru Bralne značke, bil je tudi njen predsednik, zbral je gradivo za zbornik *Kulturno izročilo bralnih značk*, ob njeni 45-letnici pa je v Cankarjevem domu pripravil razstavo. V okviru gibanja Bralna značka je bil eden od pobudnikov in zagovornikov nujnosti strokovnega izobraževanja mentorjev; tudi sam je aktivno sodeloval na številnih seminarjih za mentorje branja.

Bil je pobudnik, organizator in vodja vrste kulturnih akcij oz. trajnih dogajanj, pomembnih bodisi za mlade bodisi za kraj in njegov kulturni razvoj ter uveljavitev ljudi in kraja v Sloveniji in preko njenih meja. Več kot deset let je vodja

dolenjske podružnice Bralnega društva Slovenije, pred leti je v Trebnjem postavil prvo stalno razstavo *Rastoča knjiga*. Z ustanovitvijo Javne agencije za knjigo RS je postal član strokovne komisije za literarne prireditve in razvijanje bralne kulture.

Bil je urednik šolskega glasila *Preproste besede*, občinskega literarnega glasila *Srečanja* in *Samorastniška beseda*, zdaj je urednik občinskega glasila *ŠentRUPERT*, občasno ureja knjige za založbo Karantanijo. Izdal je več zbornikov – *375 let šolstva v Šentrupertu*, *Dr. Pavel Lunaček, Ilustracija, bližnjica h knjigi*, *Korenine naše preteklosti*, *V vzponu znanja* – in samostojni deli *Srečavanja* in *V objemu besed*.

Za svoje delo je prejel že stanovske, občinske in državne nagrade in odlikovanja, med drugim nagrado RS na področju osnovnega šolstva za leta 1997, red zaslug za narod s srebrno zvezdo ter častni znak svobode RS leta 2002.

Nagrado Slovenske sekcije IBBY prejme, ker je vse življenje in delo Jožeta Zupana najtesneje povezano s knjigo in delom za bralce, osrednje mesto pa imajo prav mladi bralci in mladinske knjige. Poleg tega, da je ves čas aktivno deloval z mladimi in za mlade, je bil obenem tudi v središču lokalnih in nacionalnih dejavnosti promocije mladinske književnosti in branja.

P r i z n a n j a so prejele:

mag. Barbara Hanuš

Barbara Hanuš je zaposlena na delovnem mestu šolske knjižničarke na OŠ Livada v Ljubljani. Pred tem je delovala v različnih izobraževalnih ustanovah. Že dvanajst let je stalna strokovna sodelavka uredništva revij *Cicido* in *Ciciban*.

Na OŠ Livada v okolju, kjer je veliko priseljencev in materni jezik večine učencev ni slovenščina, v knjižnici izvaja dejavnosti, ki spodbujajo zanimanje

za učenje jezika okolja, spodbuja razvoj bralne pismenosti, obenem pa spodbuja medkulturni dialog in razvija družinsko branje, tudi tako, da starše in druge družinske člane učencev vabi v šolsko knjižnico na različne prireditve.

V organizaciji Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS že leta izvaja predavanja in bralnice na temo branja in motivacije za branje, svoje bogate izkušnje posreduje tudi učiteljem in knjižničarjem v delavnicah Zavoda RS za šolstvo, Društva šolskih knjižničarjev Slovenije in Bralnega društva Slovenije. Leta 2010 se je z referatom *Medkulturni dialog v šolski knjižnici* udeležila 32. kongresa IBBY, ki je na temo Moč manjšin potekal v španskem Santiagu de Compostela. Bibliografija Barbare Hanuš obsega 241 člankov s področja mladinske književnosti in 104 monografske publikacije (številni učbeniki in delovni zvezki, več kot deset prevodov in nekaj avtorskih slikanic).

Priznanje Slovenske sekcije IBBY prejme za aktivno delovanje z mladimi bralci, za delovanje na področju promocije mladinske književnosti in branja, za posredovanje svojih izkušenj in za promocijo mladinske književnosti v različnih medijih ter za kontinuirano kritiško delovanje na področju mladinske književnosti.

Nevenka Mandelj

Nevenka Mandelj je knjižničarka in učiteljica slovenščine na OŠ Litija, največ energije zadnjih nekaj let vlaga v dejavnosti, povezane s knjižnico.

Spodbuja družinsko bralno motivacijo z Bralno značko za odrasle *Mi beremo*, posodobila je tudi Bralno značko za učence *S knjigo v svet*, kjer so po novem mentorji vsi učitelji na razredni in predmetni stopnji; vse informacije, zloženke ipd. so dostopne na spletni strani knjižnice. Na temo branja, motivacije za branje, družinskega branja redno izvaja

predavanja za starše in pogosto seznanja kolege s knjižnimi novostmi na delovnih sestankih učiteljskega zbora.

Išče nove, izvirne poti predstavljanja knjižnice okolju. Uredila je ažurno, pestro in aktualno spletno stran šolske knjižnice. Knjižnica se pojavlja tudi v drugih lokalnih medijih, nova oblika so blogi. Tesno sodeluje tudi s Knjižnico Litija.

Uvaja sodobne oblike razvijanja socialne motivacije za branje (*Šola bere, Noč v knjižnici, Bralni maraton* idr.). Knjižnica se je začela z letom 2010 vključevati v širše evropsko šolsko omrežje (*In the School Library in The Dragons of Europe*), navezala je stike s knjižničarkami širom Evrope. Vse navedeno je združila v inovativni projekt *Vrata v knjižnico, vrata v svet*, ki ga izvaja preko Zavoda RS za šolstvo.

Priznanje Slovenske sekcije IBBY prejme, ker odlično deluje na OŠ Litija, ki ima več enot, najprej in predvsem z mladino, s svojimi dejavnostmi pa spodbuja tudi družine in strokovne delavce. Dejavnosti promovira v lokalnih

medijih, z uporabo sodobnih spletnih orodij pa o svojih metodah in dosežkih informira in formira strokovno javnost v Sloveniji in v Evropi.

Bedita Mlinar

Bedita Mlinar je ustanoviteljica, vodja (od leta 1984) in zaščitni znak prvega specializiranega otroškega knjigarniškega oddelka pri nas, prostora, ki je z leti prerastel v nekakšno zatočišče otrok (tudi dobesedno, pridobil je Unicefov naziv t. i. varne točke) in odraslih ter hkrati plodovito, nespregljivo stičišče vseh, ki se tako ali drugače ukvarjajo z ustvarjanjem in izdajanjem knjig za otroke.

Poleg vsakodnevnega strokovnega dela se intenzivno ukvarja še s številnimi drugimi dejavnostmi, povezanimi s promocijo knjig in branja: že 18 let organizira razstavo Bologna po Bologni; 20 let organizira otroški abonma na otroškem oddelku knjigarne, je pobudnica in organizatorica Praznika Čebelice; otroški oddelek že vrsto let sodeluje z ljubljanskimi vrteci in šolami.

Nagrajenca Meta Grosman (2011) in Jože Zupan (2010)
(foto: Robert Kereži)

Priznanje Slovenske sekcije IBBY prejme, ker je na področju prodaje otroških in mladinskih knjig pri nas opravila podobno pionirsko delo, kot ga je na področju izdajanja le-teh opravila Kristina

Brenkova, za vsakodnevno strokovno svetovanje in načrtno vzgajanje mladih bralcev, za povezovalno in posredniško vlogo med avtorji, založniki in bralci/kupci.

PRIZNANJA 2011

Na drugi razpis za priznanja Slovenske sekcije IBBY za promociji branja je prispelo sedem predlogov sedmih predlagateljev. Nagrada in priznanja so bila prejemnikom podeljena na skupni prireditvi Slovenske sekcije IBBY, Društva Bralna značka Slovenije-ZPMS ter revije *Otrok in knjiga* na Slovenskem knjižnem sejmu, na odprtem odru Društva slovenskih pisateljev.

N a g r a d o je prejela:

dr. Meta Grosman

Prof. dr. Meta Grosman je redna profesorica za angleško in ameriško književnost na Oddelku za anglistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, ki ga je tudi dolgo in uspešno vodila kot predstojnica. Znana in priznana je tudi v tujini, saj je študijsko in kot gostujoča predavateljica nekaj časa prebila na tujih univerzah, zlasti v Ameriki in Veliki Britaniji. Njeno osrednje raziskovalno področje so literarna teorija in kritika, poglobljanje v literarno recepcijo, didaktiko književnosti in medkulturno branje. Kot prevajalka strokovnih besedil se je raziskovalno ukvarjala tudi s teorijami prevajanja, bila je ena ključnih oseb pri postavljanju novega oddelka za prevajanje in tolmačenje na Filozofski fakulteti. Ob vsem delu, ki ga je namenila raziskovanju tujega jezika in v tujem jeziku (angleščini), pa je treba posebej poudariti, da je vseskozi skrbela za promocijo materinščine. Dejavno je

sodelovala s slovenisti na njihovih strokovnih srečanjih in kritično, a konstruktivno spremljala njihovo delo.

Svojo profesorsko kariero je vsa leta gradila na nenehnem izpopolnjevanju in poglobljanju znanja, kar je zahtevala tudi od svojih študentov in pričakovala od sodelavcev.

Dr. Grosmanova je avtorica številnih strokovnih člankov in monografij, iz katerih lahko črpamo njeno široko in poglobljeno znanje. Med drugim je neizbrisen pečat raziskovanju in zavedanju o pomenu branja dala tudi kot dolgoletna predsednica Bralnega društva Slovenije – vodila ga je od vsega začetka do 2010, torej polnih 16 let – z njim je širila glas male Slovenije tudi v svet, zdaj je njegova častna predsednica. Okrog sebe je zbirala najboljše strokovnjake in jih spodbujala za raziskovalno delo. Rezultat tega dela so med drugim tudi priročniki, ki so nastali ob posvetovanjih Bralnega društva Slovenije.

Vsa leta je bila aktivna tudi pri gibanju Bralna značka, saj je prepričana, da je prava spodbuda in vrednota prav pristočasno branje po lastni izbiri bralcev. Med prvimi se je zavzemala za nenehno strokovno izpopolnjevanje mentorjev, sodelovala je na številnih seminarjih in drugih oblikah izobraževanja Bralne značke. Njeno prizadevanje, da se otroško in mladinsko književnost postavi ob bok že dolgo kanoniziranim oz. splošno priznanim avtorjem nemladinske knji-

ževnosti, je razvidno tudi iz dejstva, da je bila mentorica magistrskim in doktorskim nalogam s področja mladinske književnosti, na njeno pobudo pa se je na oddelku za anglistiko Filozofske fakultete začel izvajati tudi seminar iz mladinske književnosti.

Za svoje delo je dr. Grosmanova prejela številna priznanja, med drugim leta 1997 nagrado RS na področju šolstva. Naj bo nagrada Slovenske sekcije IBBY zahvala za vse, kar je naredila za promocijo branja med mladimi in njihovimi mentorji.

P r i z n a n j a so prejele:

Marta Strahinić

Leta 1985 se je kot prva profesionalna knjižničarka zaposlila v Ljudski knjižnici Metlika, prvih pet let je bila tudi edina zaposlena v knjižnici, samostojno jo je razvijala in vodila, zadnji dve leti pa uspešno vodi zavod Ljudska knjižnica Metlika kot v. d. direktorice. Poleg tega aktivno sodeluje v mnogih društvih, organizacijah in formalnih ter neformalnih skupinah v občini Metlika in tudi širše.

Marta Strahinić kot višja knjižničarka veliko dela na področju razvijanja bralne kulture med mladimi bralci. V Ljudsko knjižnico Metlika je uvedla redne ure pravljic, ustvarjalne delavnice, počitniške programe. Organizirala in vodila je različne bralne projekte v svoji občini in spodbujala izvajanje nacionalnih bralnih projektov za otroke in mladino. Je začetnica predšolske bralne značke v občini Metlika in zadnja leta sodelavka tega programa z Društvom prijateljev mladine Metlika. Veliko skrb posveča tudi bralcem s posebnimi potrebami, predvsem Romom; razvila je edinstven projekt spodbujanja bralne pismenosti med romsko populacijo »Romi, povabljeni v knjižnico«, ki je letos avgusta na evropski konferenci o branju v belgijskem

Monsu prejel evropsko nagrado IDEC, nagrado Mednarodne bralne zveze za inovativne in kreativne bralne projekte. Priznanje Slovenske sekcije IBBY podeljujemo Marti Strahinić za njena izjemna prizadevanja na področju spodbujanja branja med mladimi na lokalnem nivoju, ki ima vsekakor tudi nacionalni pomen in je dobilo priznanje tudi v mednarodnem prostoru.

Davorka Štefanec

Davorka Štefanec je leta 1998 začela službovati na delovnem mestu knjižarke v Mladinski knjigi, knjigarni Dom knjige Koper, kasneje je poleg vodenja koprskе knjižarne prevzela še vodstvo knjižarne Mladinske knjige v Luciji. Ob delu je tudi študirala in dosegla višjo strokovno izobrazbo.

Njen ključen doprinos k uspešnemu poslovanju knjižarne je prizadevanje, da knjižarno iz prodajalne knjig spremeni v lokalno kulturno in družbeno središče. Knjižarna pod njenim vodstvom organizira pravljlične urice za otroke, bralne krožke za gimnazijce ter številne odmevne literarne večere tako z domačimi kot tujimi avtorji. Davorka Štefanec aktivno deluje z mladimi bralci, promovira mladinsko književnost, sodeluje na strokovnih srečanjih. Priznanje Slovenske sekcije IBBY podeljujemo Davorki Štefanec predvsem kot Šinjarini Jablanki, pripovedovalki zgodb, sejalki virusa branja in pisanja, ki verjame, da knjige vplivajo na otrokovo usodo, da otrok s tem, ko bere ali posluša, ne kaže le »kdo je«, ampak tudi »kdo hoče postati«, kot je zapisano v vlogi za kandidaturo.

Stanka Zanoškar

Stanka Zanoškar je vse od leta 1987 zaposlena v Knjižnici Domžale. Danes je – višja knjižničarka s strokovnim nazivom samostojni bibliotekarski sodelavec. Kot vodja oddelka za otroke in mladino organizira tekoče delo na

oddelku, ki je med najbolj obiskanimi v Sloveniji. Že nekaj let se med drugim intenzivno ukvarja z zbiranjem gradiva za Malo galerijo slovenskih ilustratorjev, ki je postavljena na ogled na tem oddelku.

Zelo je aktivna tudi na področju promocije branja med mlajšimi uporabniki knjižnice. Zavzema se za redno spremljanje novosti in za branje kakovostnih mladinskih knjig. Vključuje in razvija nove projekte, kot so npr. Pravljični potepin, Pravljični kovček, Bralni klub idr., ki vplivajo na promocijo branja med mladimi v lokalnem, pa tudi v širšem okolju. Eden njenih zgodnejših projektov je Pravljični palček, razvijala ga je med prvimi

projekti spodbujanja družinskega branja v Sloveniji, poteka že 15 let po vrtcih in osnovnih šolah na domžalskem območju in vključuje več kot tisoč otrok. Eden njenih novejših projektov pa so Besede na potepu, festivalski dan v okviru prvega slovenskega mladinskega literarnega festivala Bralnice pod slamnikom, ki je potekal v letošnjem juniju.

Leta 1997 je za delo *Blazno resno o knjigah in knjižnicah* prejela nagrado Kalanovega sklada, ki jo podeljuje Zveza bibliotekarskih društev Slovenije. Priznanje Slovenske sekcije IBBY Stanki Zanoškar podeljujemo, »ker je polna zamisli in ker svoje ideje tudi uresniči«.

PREDLOGI SLOVENSKE SEKCIJE IBBY ZA NAGRADE 2012 V MEDNARODNEM PROSTORU

Vsako drugo leto nacionalne sekcije predlagajo kandidate za mednarodne nagrade IBBY, ki so nato podeljene na kongresu IBBY.

V tem letu smo pripravili naslednje kandidature:

Za ANDERSENOVO NAGRADO 2012:

- akademska slikarka **Alenka Sottler**
- pesnik **Tone Pavček** (ponovljena kandidatura).

Za ČASTNO LISTO IBBY 2012:

- pesnica **Bina Štampe Žmavc** za knjigo *Cesar in roža* (Miš, 2009),
- ilustrator **Danijel Demšar** za ilustracijo pesniške zbirke *Roža v srcu* Bine Štampe Žmavc (Mladinska knjiga, 2010);
- **Boštjan Gorenc-Pižama** za prevod knjige *Dobra znamenja* avtorjev Terry Pratchett and Neil Gaiman (Sanje, 2010).

Za IBBY ASAHI READING PROMOTION AWARD

- *Reading Badge Crossing Boundaries to Minorities*, **program Društva Bralna značka Slovenije** – ZPMS.

33. mednarodni kongres IBBY bo v Londonu (23.–26. avgust 2012), z naslovom *Crossing Boundaries: Translations and Migrations*: <http://www.ibbycongress2012.org/>.

Za nagrado ALMA (Astrid Lindgren Memorial Award), ki jo podeljuje švedska vlada vsako leto enemu ustvarjalcu na področju mladinske književnosti ali promocije branja, kandidiramo:

- **Lilijano Preprotnik - Zupančič** (ponovljena kandidatura).

Več informacij je na prenovljeni domači strani Slovenske sekcije IBBY www.ibby.si.